

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Nos instituti memores, videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

Quemadmodum ante octiduum exemplum malefactorum Præceptorum habuimus, qui discipulos suos instigarunt, ut ipsi infidiosam quæstionem proposuerint, rectumne sit censum dare Cæsari an minus? eâ spe, ut verbis impingens, aut Cæsaris offensionem incurreret, aut plebis favorem amitteret: Ita ex adverso in prælecta Pericope, de pio Præceptore audimus, qui ob defunctam filiam suam Christum accesserit, & velut obsequens discipulus, solatium & informationem ab eo petierit, & impetraverit.

Quem secuta hæmorrhousa, quæ & ipsa ad fontem gratiæ confugiens, contra sanguinis fluxum remedium invenit, simulac enim tetigit vestimentum ejus, salva facta est.

Querelam movet,

I. *Communis mors*, quæ æquo pede pulsat pauperum tabernas, Regumque turres. Hoc non à Deo est, qui creavit hominem inexterminabilem, & ad imaginem similitudinis suæ fecit eum. Invidia autem Diaboli mors introivit in orbem terrarum, Sap. 2. v. 23. Sic adhuc hodiè coràm eo gaudet mæror, Job. 41. v. 13. & si in ejus potestate foret, nos omnes perimeret. Verùm potestas ejus sub potestate est, adeò ligata, ut ne capillum capitis lædere nobis possit, ut Jobi historia probat.

Interea tamen ingens miseria est, in quam per tristem Protoplastorum lapsum nos Satanas conjecit, ut omnes morti obnoxii simus.

Filia Jairi duodecim modò annos habebat, tamen mors ipsi non pepercit: ita nemo diuturnam vitam sibi imaginetur; sed meminerit Creatoris sui in juventute suâ, priusquam venient dies mali, & appropinquent anni, de quibus dicat: Non mihi placent, Eccles. 12. v. 1. ubi enim in sepulchrum ventum est, nihil refert: multosne an paucos annos aliquis vixerit, Sir. 41. v. 7.

Apictoribus mors depingitur in forma sceleti, quod oculis, naso & auribus destituatur, & falcem messoriam in manu teneat. Hoc non ita capiendum est, ac si mors sit essenziale quid. Nequaquam. Sic enim à Deo foret, qui tamen, ut liber Sapientiæ memorat, mortem non fecit, Sap. 1. v. 14. sed privativum quid est: quando verò de ea, ut essentialiam habente loquimur, fit illud *ἀργύρον ἀδύς*, ut captui nostro ita consulatur. Sic etiam instar sceleti exhibetur nobis, *sine oculis*, quia non respicit personam: sed sine discrimine aufert homines, ab eo, qui utitur hyacintho, & portat coronam, usque ad eum, qui operitur lino crudo, Sir. 41. v. 4. *sine auribus*, quia non exoratur, sed sine discrimine senem, juvenem, & virginem, parvulos & mulieres interficit usque ad internecionem, Ezech. 9. v. 5. *sine naso*, quia non attendit odorem pretiosorum balsamorum, quibus te inungis, ad animi deliquium præcavendum. Quin & *nuda* exhibetur, quo innuitur, quod nemo cum interierit, lumere quicquam possit, Psal. 49. 18.

sed

sed ut nihil intulimus in mundum, ita nec quicquam auferre possumus. Ein Suchzum Grab / daant schabab / 1. Timoth. 6. vers. 7.

Quod verò falcem messoriam manu tenet, inde est, quia homo in Scripturâ floribus confertur, Psal. 103. v. 15. Quemadmodum igitur sænifeca falce suâ flores demetit, ut deinde languescant: sic & de homine verè Ecclesia canit:

Sani, valentes jam sumus,
Cras in sepulchro degimus,
Utrosa jam flores cimus,
Languescimus
Mox, in dolore vivimus.

Talem mortis imaginem semper nobis ob oculos ponamus: sicut Herodotus de Ægyptiis refert, quod in conviviis suis inter epulas, quando maximè hilares fuerint, caput mortuum imposuerint, his verbis additis: In hoc intuens bibe & oblecta te, talis post mortem futurus. Quod si igitur hi gentiles, mortem adeò studiose recordati sunt: quantò magis nos Christianos id decebit: *Qui moritur antequàm moritur, non moritur, quando moritur.* Jòhannes Comes Nassaviensis septuagenarius cubiculo suo inscripsit. Confer Joh. 5. v. 24.

II. *Acerba fors.* Hic & hæmorrhousæ mulieris, & defunctæ filia mentio injicitur. Talis in orbe rerum facies, ut non immeritò Siracides dicat: *Occupatio magna creata est omnibus hominibus, c. 40. v. 1.* Hic febris laborat, ut Petri socrus, Matt. 8. 15. ille leprâ infectus est, ut Naëman 2. Reg. 5. v. 1. iste hydropticus est, ut ille in domo Principis Pharisæorum, Luc. 14. v. 2. alii pestilentia, ut Hiskias, Esa. 38. v. 21. alii

paralyti, ut servus Centurionis, Matth. 8. v. 6. alii aliis morbis laborant, ut vix numeraveris infirmitates, quibus homo propter peccata corripitur, Psal. 39. v. 12.

Hæc mera flagella Dei sunt, quibus Diabolus post lapsum miseris nos flagellat, hinc de Abrahæ illa filia dicitur, quod alligaverit eam Satanas, Luc. 13. vers. 16. Cùm enim Deus in initio cælum & terram creasset, ecce omnia valdè bona erant, Gen. 1. v. 31. Verùm postquam Protoplasti in peccata prolapsi fuerunt, & mors cum prodromis suis secuta fuit, ut Deus prædixerat, Gen. 2. v. 17.

Tamen Deus pro mirabili suo consilio ita ordinavit, ut Diabolus flagello hoc nos non pro lubitu lædere possit, nisi à Deo potestatem consequatur, & licet ipsi Deus permittat, tamen non obesse, sed prodesse saluti cogitur. Ad hoc enim filium flagellat, ut corrigat, Augustino dicente, Rom. 8. v. 28.

Non enim juxta merita nostra facit nobis, Psal. 103. v. 10. sed castigat nos in judicio, Jer. 30. v. 11. & quando castigavit nos, dimittit rursus, Esa. 27. v. 8. Ne igitur Diabolum respiciamus, qui nobis flagellum illud per peccata immisit: sed Deum, qui ad castigationem nostram eo utitur, ne cum mundo impio damnemur, 1. Cor. 11. v. 32. & si animam nostram in patientia custodierimus, flagello hoc nos liberabit, fidelis siquidem est, non permittens quenquam tentari, suprâ id quod potest, 1. Cor. 10. v. 3.

III. *Mundus excors,* qui Christum irridet, & omnia, quæ de resurrectione mortuorum, extremo judicio, vita æterna & pœnâ

pœnâ infernali prædicari sinit, pro fabulâ habet.

Hic audimus, quod cum Christus tibi- cines & turbam tumultuantem recedere iussisset, quod non mortua sit puella, sed dormiat, ipsum deriserint.

De his illis S. Petrus prædixit, quod in novissimis diebus multi venturi sint, dicentes: Ubi est promissio & adventus ejus? 2. Petr. 3. v. 3.

Cum Paulus Athenis coram Epicureis & Stoicis Philosophis de mortuorum resurrectione differeret, pro verborum seminatore eum habebant, Act. 17. v. 28.

Sic Festus, Romanus Præses, Paulum de justitiâ & castitate, & de judicio futuro dicturum interpellabat, magnâ voce clamans: Insanis Paule: Multæ te literæ ad insaniam convertunt, Act. 26. v. 24.

Ejusmodi lycophantatum plurimi hodie inveniuntur, qui neque resurrectionem mortuorum, neque judicium, neque infernum credunt: ideo incitato cursu ad infernum in lata illa viâ feruntur, Matt. 7. v. 13. Ecclesiasten, qui de his fidei articulis verba facit, in canticum oris sui vertunt, Ezech. 33. v. 31 dicentes: Ecce, gaudium & læticia, occidere vitulos, & jugulare arietes, comedere carnes & bibere vinum, Esa. 22. v. 13.

Vetum quid Christus dicit? Væ vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis, & flebitis, Luc. 6. v. 25. Contendite intrare per angustam portam, Luc. 13. v. 24. aliquando, nisi hoc fecerint, aliam cantilenam ingeminabunt, dicturi montibus: Cadite super nos, & collibus, operite nos, Apoc. 6. v. 16.

Qui igitur nocet, noceat adhuc: & qui in fordibus est, fordescat adhuc: & qui

justus est, justificetur adhuc. Ecce venio cito & merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua, ait Servator Apoc. 22. v. 11. Ibi qui seminaverit in carne sua, de carne & metet corruptionem; qui autem seminaverit in Spiritu, de Spiritu metet vitam æternam, Gal. 6. v. 8.

Seminate proinde vobis in justitiâ, vos mei! & metite misericordiam, arate vobis arationem: donec veniat, qui docebit vos justitiam, Os. 10. v. 12. ibi exultantes venietis, portantes manipulos vestros, manipulos immortalitatis, manipulos Angelicæ claritatis, & manipulos æternæ gloriæ, Psal. 126. v. 6.

De Secundo.

Sequitur Medela, quæ fuit I. Ex Christi obsequio, quo Principem Synagogæ profecutus est. Non enim duris verbis ipsi respondet, ut Regulo, Joh. 4. v. 48. sed ad preces ejus continuo surgit & sequitur eum.

Coram mundo Præceptores qui Scholis præsumunt, in parva autoritate sunt, & variis sæpè ignominiosis epithetis, qualia sunt Schulsuchs / Kalmeusser / Blackschmeisser &c. insigniuntur, sicut & pueri Bethulienfes Prophetæ Eliseo illudebant, dicentes: Adscende calve, adscende calve! 2. Reg. 2. v. 24. 25.

Verum Christus multò aliter erga eos affectus est, & ubi functioni suæ, in quâ ab illo collocati sunt, fideliter præfuerint, majora illis concediturus est, dicens: Euge bone serve! Matth. 25. v. 23.

Scholæ seminaria Reip. & officinæ pietatis sunt, sine quibus neque Respublica neque